

Neliniști de toamnă

În succesiunea firească a anotimpurilor toamna este considerat ca fiind cel care încheie strângerea recoltelor. Oamenii, cu reflexele lor ancestrale, își fac acumulările care să le asigure existența, în siguranță, până la reînceperea unui nou ciclu. În zilele noastre, acumulările, de diferite feluri, sunt mai puțin evidente la scară individuală ele fiind făcute mai mult la nivelul întregii societăți.

Desfășurarea vieții cotidiene se face la modul natural, fără griji majore, atunci când fondul vieții social-economice are un grad ridicat de certitudine, de previzibilitate. Chiar și atunci când apar schimbări majore care însă în mentalul nostru sunt dorințe potențial realizabile avem un sentiment de siguranță, de liniște binefăcătoare. La polul opus, evenimentele și evoluțiile cu caracter imprevizibil ne dau o stare de tensiune interioară, de neliniște, de teamă ce poate ajunge până la nivelul de angoasă.

În această toamnă, după ce doi ani la rând am trăit sub spectrul unei pandemii, o experiență cu totul nouă pentru cele trei generații ce conviețuim simultan, avem parte de o nouă provocare: desfășurarea unui război adevărat în proximitatea noastră geografică cu o mulțime de consecințe deja resimțite și multe altele pe care bănuim că poate ni le rezervă viitorul apropiat.

Sentimentul unei păci durabile în timp în Europa ne-a fost inoculat mai multe decenii de evenimente și documente politico-diplomatice care garantează o astfel de stare. Deși nu putem face abstracție de faptul că în anii 90 conflictul din fostul spațiu iugoslav ne-a tulburat la un nivel perceptibil liniștea existenței. Caracterul său de luptă într-un spațiu intern ne-a atenuat percepția unui război adevărat deși despre duritatea și caracterul său deosebit de sângeros am aflat, mai multe detalii, după încheierea conflictului.

Actualul război dus de Federația Rusă împotriva Ucrainei, deși constatăm că nu are aceeași titulatură acceptată de ambele părți, are un grad de percepție foarte ridicat atât prin desfășurarea lui în formele cele mai violente; bombardamente cu distrugerii masive, ocuparea de teritorii, un număr mare de victime în rândul combatanților și al populației civile, mase mari de refugiați cât și prin consecințele majore rezultate în plan economic la nivelul întregii Europe.

Dacă anumite dificultăți legate de asigurarea necesarului de energie la costuri accesibile erau sesizate și înainte de începerea războiului acum aceste dificultăți au devenit acute la un grad în care efectele economice și sociale nefaste le resimte fiecare cetățean european. Este adevărat că la nivele diferite, dar fenomenul globalizării le aduce inerent în viața tuturor europenilor și nu numai.

Fiecare țară în parte încearcă să se pregătească să facă față unei perioade dificile știind că mersul normal al vieții social-economice are nevoie de energie, sub diferitele ei forme de utilizare, la prețuri cât mai reduse. Până la a se rezolva componenta de dependență în care suntem obligați să trăim în plan energetic, evoluția spre încheierea acestui conflict în forma sa militară fiind greu de prevăzut, se poate anticipa că populația țării se va confrunta cu o probă a capacității sale de rezistență la condiții grele. O parte dintre noi vom avea, probabil, aduceri aminte ale unei perioade traite cu mulți ani urmă.

Și cum incertitudinea nu face casă bună cu optimismul creativ și curajul unor abordări de noi proiecte ce duc societatea înainte nu putem decât să ne dorim ca sursa acestei situații nefericite pe care o trăim, războiul aflat din păcate în plină fază ascendentă, să se stingă cât mai curând și definitiv. Riscând să fiu acuzat de un optimism naiv nu pot să accept decât că mă consider un optimist ponderat nutrind speranța că rațiunea va învinge. Constat însă, încă o dată, că mersul istoriei are o ciclicitate ce traversează veacurile.

Se poate spune, fără rezerve, că în această toamnă avem suficiente motive de neliniști de multe feluri: geopolitice, energetice, financiare, climatice ș.a. Sub apăsarea acestor neliniști îmi pun constant întrebarea: cele spuse acum aproape două mii de ani de înțeleptul împărat roman Marcus Aurelius: *”Nu lăsa viitorul să-ți tulbure gândurile: vei face față evenimentelor viitoare cu aceeași minte pe care o folosești să-ți rezolvi treburile din prezent.”* sunt și azi valabile? Să sperăm că da.

VASILE BOLOȘ,

Prof.unv. em. dr. ing. asoc. la UMFST ”George Emil Palade” din Tg.Mureș

(Ziarul ”Cuvântul liber”, 1 noiembrie 2022)